

Sprawozdania

KAROL PAWLAS

Szkoła Podstawowa Nr 1, Marklowice

30 LAT DZIAŁALNOŚCI ŚLĄSKIEGO ODDZIAŁU PTL. V OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA LOGOPEDYCZNA ŚLĄSKIEGO ODDZIAŁU PTL

SPRAWOZDANIE

„Logopedia Śląska w teorii i praktyce. część II” to temat piątej Ogólnopolskiej Konferencji Logopedycznej, która odbyła się 23 października 2009 roku w Sali Sejmu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Konferencja została zorganizowana przez Śląski Oddział Polskiego Towarzystwa Logopedycznego. Patronat honorowy nad konferencją objął Uniwersytet Śląski oraz Marszałek Województwa Śląskiego Bogusław Śmigielski. W spotkaniu wzięło udział ponad 300 logopedów z województw: śląskiego, opolskiego, łódzkiego, mazowieckiego i małopolskiego. Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: zaproszony z okazji 30-lecia Oddziału dr hab. Tomasz Woźniak, przewodniczący ZG PTL, dr Iwona Michalak-Widera, przewodnicząca oddziału, mgr Katarzyna Pietras, zastępca przewodniczącej i dr Mieczysław Chęciek, zastępca przewodniczącego ZG PTL w Lublinie.

Dr hab. Tomasz Woźniak rozpoczął konferencję od uhonorowania najstarszych stażem i wciąż aktywnych logopedów w Śląskim Oddziale PTL. Wyróżnieni zostali wybitni logopedzi: dr Mieczysław Chęciek, dr Danuta Pluta-Wojciechowska, mgr Czesława Pacześniowska, mgr Magdalena Złotos, mgr Renata Jop, mgr Elżbieta Rychlewicz, mgr Danuta Jochemczyk, mgr Józef Oczadły, mgr Jacek Weber, dr Iwona Michalak-Widera. Przyjemnym akcentem było również wręczenie listu gratulacyjnego z podziękowaniami dla administratora internetowej strony PTL.

Pierwszą część konferencji otworzył mgr Tomasz Brawański – neurologopeda z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Cieszynie, pracujący również w SP nr 1 w Ustroniu. T. Brawański wygłosił referat (tematycznie związany z obchodami Światowego Dnia Osób Jąkających się, 22 października) na temat: „Światowy Dzień Osób Jąkających się (wprowadzenie do tematu) – wypowiedzi osób z niepełnością mówienia”. W krótkiej prezentacji został ukazany temat jąkania się, jego patogeneza i doświadczenia wyniesione z własnej praktyki logopedycznej. Wykład wzbogacony został o prezentację osób, które jąkały się i wzięły udział w turnusie terapeutycznym. Osoby te zaprezentowały opanowaną płynność w mówieniu oraz skorygowane stany logofobii.

Następnie wystąpił zaproszony gość, dr hab. Tomasz Woźniak – Przewodniczący ZG PTL oraz pracownik naukowy Zakładu Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego na UMCS w Lublinie, z wykładem: „Standardy Postępowania logopedycznego”. Skupił uwagę na standardzie związanym z jąkaniem się, tłumacząc, czym jest standard postępowania logopedycznego, jak należy go budować, w oparciu o jakie dokumenty. Dalej mówił o tym, jak powinna przedstawiać się diagnoza i jakie powinny pojawić się cele i strategie postępowania terapeutycznego. Logopedzi z wielkim zainteresowaniem wysłuchali wykładu zaproszonego gościa.

„Poziom percepcji słuchowej u dzieci przedszkolnych – diagnozowanie i stymulacja rozwoju” – to temat wystąpienia dr Ireny Polewczyk – nauczyciela akademickiego Wydziału Pedagogiki i Psychologii UŚ w Katowicach. W swoim wystąpieniu I. Polewczyk stwierdziła, że aby nauczyć się skutecznie jakiegoś języka, małe dziecko musi pokonać kilka trudności związanych z odbiorem mowy. Podstawowym problemem dla niego jest zidentyfikowanie sygnałów werbalnych, czyli segmentacja dźwięków, która polega na wydobyciu z zasłyszanych sygnałów werbalnych właściwych jednostek znaczeniowych (słowa).

Z dużym zainteresowaniem zgromadzeni wysłuchali wykładu dr Iwony Sosnowskiej-Wieczorek – nauczyciela akademickiego Wydziału Pedagogiki i Psychologii UŚ w Katowicach, która mówiła o „Związku między aktywnością rodziców dzieci niesłyszących a efektami pracy surdologopedycznej”. Zdaniem prelegentki, wychowanie to twórcza praca i warto do niej przygotować rodziców poprzez umożliwienie im zdobycia wiedzy i doświadczenia pedagogicznego. Proces terapeutyczny oparty jest na szczególnej więzi emocjonalnej rodziców z dzieckiem. Ważne, aby niepełnosprawność nie przeszkadzała tej więzi budować, aby w procesie usprawniania towarzyszyła dziecku atmosfera szacunku i przekonanie rodziców o możliwości udzielania mu skutecznej pomocy.

Mgr Karol Pawlas, neurologopeda – emisjolog, na co dzień pracujący w Przedszkolu Publicznym i Szkole Podstawowej nr 1 w Markłowicach oraz w Powiatowym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Wodzisławiu Śląskim przedstawił referat: „Emisja i higiena głosu”. Jest to temat wciąż bardzo aktualny w naszym zawodzie. Prezentacja, którą przedstawił, pokazała podstawowe problemy, z jakimi spotykamy się w procesie emisji głosu, jednostki chorobowe występujące u osób, które nie przestrzegają zasad głosowych (z utratą krtani włącznie). Zostały przedstawione również aspekty prawne dotyczące chorób zawodowych głosu, co bardzo poruszyło słuchaczy.

Podczas przerwy odbyło się spotkanie wszystkich liderów śląskich Zespołów Doskonalenia Logopedów, na którym przewodnicząca Śląskiego Oddziału PTL dr Iwona Michalak-Widera przekazała kolejne informacje dotyczące pracy w zespołach. Liderzy zespołów przedstawili informacje ze swoich regionów i dzielili się uwagami dotyczącymi własnej pracy. Na koniec spotkania I. Michalak-Widera podziękowała wszystkim obecnym za wkład, wytrwałość w dzieleniu się wiedzą i pomysłowością oraz za bezinteresowną pracę, życząc następnym ciekawych spotkań.

Po przerwie kolejnym prelegentem była mgr Tatiana Lewicka, neurologopeda pracująca w SP CSK w Katowicach na oddziale Neurologii Wieku Podeszłego.

Prelegentka w bardzo ciekawy i poruszający sposób wygłosiła wykład zatytułowany „Terapia logopedyczna osób dorosłych – główne założenia terapii zaburzeń komunikacyjnych w chorobie Parkinsona”. Z niespotykaną lekkością opowiadała o przyczynach jednostki chorobowej, jaką jest choroba Parkinsona, skąd się bierze i jakie są jej następstwa. Dalej mówiła, iż należy pamiętać, że zaburzenia mowy nie dotyczą zasobu słownictwa, lecz sposobu „produkowania” mowy, czyli tzw. sfery motorycznej, a zaburzenia mowy występujące u osób z chorobą Parkinsona noszą nazwę dyzartrii lub dyzartrofonii. Zostały omówione przyczyny i cele terapii logopedycznej. Prelegentka przedstawiła również etapy postępowania logopedycznego w terapii pacjentów z chorobą Parkinsona.

„Uwarunkowania socjopsychologiczne w terapii chorego z afazją” były tematem kolejnego wykładu wygłoszonego przez dr Małgorzatę Szalińską-Otrowską, logopedę pracującego w Poradni Logopedycznej w Gliwicach i SP nr 6 w Pyskowicach. Analizując przyczyny afazji, stwierdziła, że najczęstszym czynnikiem sprawczym jej powstania jest udar mózgu (Leibold, *Udar mózgu*, 2004, 20). Na podstawie badań autorki, w których badaną populację stanowiło 36 cho-

rych z afazją, gdzie udar mózgu był przyczyną utraty mowy u 28 osób. Utrata możliwości językowego porozumiewania się w przypadku afazji prowadzi do poważnych zakłóceń w funkcjonowaniu chorego. Pomóc i zrozumieć trudną sytuację chorego muszą wszystkie osoby mające z nim bezpośredni kontakt.

W logopedycznej terapii chorego z afazją promuje się model wsparcia społecznego, w ramach którego wspomaga się pacjenta w procesie przywracania jego komunikacji z otoczeniem. Afatyk nie może być sam adresatem tej pomocy, gdyż pomocy potrzebuje cała jego rodzina. Z kolei bez pomocy rodziny (Pąchalska, 1999, 345) chory z afazją może być na zawsze wyobcowany z życia społecznego, skazany na tzw. „śmierć socjalną”.

Następnie głos zabrała mgr Bożena Duda – neurologopeda z Górnośląskiego Centrum Rehabilitacyjnego w Reptach, która mówiła o „Strategiach komunikacyjnych w procesie reedukacji mowy u pacjenta po uszkodzeniu mózgu”. Prelegentka wspominała o czynnikach mających wpływ na wzrost liczby pacjentów z uszkodzeniami mózgu, o zaburzeniach wyższych czynności psychicznych, jak również o komunikacji językowej i niejęzykowej. Prelegentka stwierdziła, że zawsze istnieje szansa na nawiązanie kontaktu z pacjentem obciążonym afazją czy dyzartrią przez odkrycie tego kanału informacyjnego, który został u niego najlepiej zachowany. Istnieje także możliwość łącznego stosowania kilku kanałów komunikacyjnych jednocześnie.

Na zakończenie przewodnicząca ŚO PTL dr Iwona Michalak-Widera podziękowała wszystkim prelegentom za dzielenie się wiedzą, uczestnikom konferencji za aktywny w niej udział, a organizatorom za bezinteresowne zaangażowanie w przygotowanie konferencji.

Uczestnicy otrzymali bogate materiały w postaci plakatu informującego o Światowym Dniu Osób Jąkających się, kolejny, siedemnasty już numer „Forum Logopedycznego” i wiele innych informacji dotyczących pomocy logopedycznych. Warto nadmienić, że redaktorem naczelnym tego śląskiego periodyku jest dr Danuta Pluta-Wojciechowska.

Kolejna, VI Ogólnopolska Konferencja Logopedyczna organizowana przez Zarząd Śląskiego Oddziału PTL odbyła się 28 maja 2010 roku w sali Sejmu Śląskiego w Katowicach.